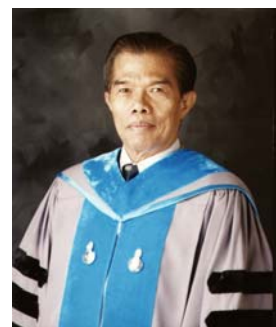

สาร

ศาสตราจารย์ ดร.จรัญ จันทลักขณา

ที่มาของโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน

ในโอกาสที่ ศาสตราจารย์ ปราบธนา พลฤกษ์ศรี จะได้รวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับโคพันธุ์กำแพงแสนให้มีหลักฐานแน่นอนครบถ้วน ข้าพเจ้าจึงเห็นสมควรที่จะ กล่าวถึงประวัติความเป็นมา อันเป็นบ่อเกิดของโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน (ต่อไปนี้จะเรียกว่า โค กำแพงแสน) ในช่วงเวลาก่อนที่ ศาสตราจารย์ ปราบธนา จะได้เข้ามาทำงานในโครงการโคเนื้อ (ส.น.1.18) ที่กำแพงแสน เพื่อมิให้เกิดความเลอะเลือนในข้อมูลความจริงต่างๆ (ข้อเท็จจริงนั้นอาจมี ความเท็จ แต่ข้อมูลความจริง เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงตามประวัติความเป็นมา) ดังนั้นข้อมูลต่อไป นี้จึงเป็นเหตุการณ์และบุคคลที่มีส่วนร่วม (ผู้ปิดทองหลังพระรุ่นแรก) ในช่วงปี พ.ศ. 2514-2519 ซึ่ง ยังมีได้บันทึกเป็นหลักฐาน

นโยบายปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อแห่งชาติ ร.ต. ศิริ สุภางคเสน (อธิบดีกรมปศุสัตว์) ได้เชิญ ประชุมผู้เชี่ยวชาญการปรับปรุงพันธุ์โคกระบือ เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2514 เพื่อกำหนดการ ปรับปรุงพันธุ์โคกระบือของประเทศ ประกอบด้วย ผู้แทนของ FAO (ดร. รุมิซ) ผู้เชี่ยวชาญจาก ประเทศเยอรมัน (ศาสตราจารย์ ดร. เอช. ฟิชเชอร์) ผู้แทนมูลนิธิร็อกกีเฟลเลอร์ (ดร. เจมส์ อี. จอห์นสตัน) และ ผู้แทนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ศาสตราจารย์ ดร. จรัญ จันทลักขณา หัวหน้า โครงการปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อ) ผลสรุปเกี่ยวกับการปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อของประเทศ ได้แก่

- 1) ใช้พันธุ์บราห์มัน ผสมกับวัวพื้นเมือง เพื่อให้เกษตรกรรายย่อย และคนยากจนในชนบท เลี้ยง
- 2) ใช้พันธุ์ชาโรเลต์ ผสมพันธุ์เพื่อยกระดับคุณภาพเนื้อของโคพันธุ์ผสม (บราห์มัน-พื้นเมือง) ต่อไป

ในปี พ.ศ. 2515-16 โครงการ ส.น. 1.18 ได้ขอให้มูลนิธิร็อกกีเฟลเลอร์ นำน้ำเชื้อแช่แข็ง พันธุ์ชาโรเลต์เข้ามาทดลองใช้ผสมพันธุ์กับโคพันธุ์ผสมและโคพื้นเมือง ดังนั้นในช่วงเวลาดังกล่าว นี้ จึงมีผู้ปิดทองหลังพระอยู่หลายคนโดยจะขอกกล่าวถึงดังต่อไปนี้

- 1) ดร. เจมส์ อี. จอห์นสตัน จากมูลนิธิร็อกกีเฟลเลอร์
- 2) อาจารย์ สมเกียรติ ทิมพัฒน์พงศ์
- 3) อาจารย์ ดร. ประเสริฐ เจริญแก้ว

- 4) อาจารย์ บุญเหลือ เร่งศิริกุล
- 5) อาจารย์ ดร. บัณฑิต ชานินทร์ธราธาร
- 6) อาจารย์ ประเสริฐ เจิมพร
- 7) อาจารย์ จำเนียร สัตยาพันธุ์

ทั้งยังมีเจ้าหน้าที่เทคนิคอีกสองสามคน อาทิ นายวิชัย นูรพา นายมนัส กำพุกุล นายปรีชา อินนุรักษ์ เป็นต้น นับนับถึง พ.ศ. 2519 เท่านั้น อันเป็นที่ ศาสตราจารย์ ประรณดา จบปริญญาโท และเข้าเป็นอาจารย์ที่กำแพงแสน ส่วนผู้อื่นที่ร่วมกิจกรรมสร้างพันธุ์โคกำแพงแสนภายหลังจากนี้จะขอเว้นไป ซึ่งมีอยู่มากมายหลายคน ซึ่งยังทำงานแข่งขันอยู่ในเวลาปัจจุบัน

โคกำแพงแสน เป็นโคพันธุ์ที่เกิดจากเงินหมั้น เพราะเดิมทีโครงการ ส.น. 1.18 ได้งบประมาณวิจัยเพียงปีละสามหมื่นบาทบ้าง ห้าหมื่นบาทบ้าง จากความกรุณาของ สวพ. มก. ความสำเร็จนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร ข้าพเจ้าอยากจะนำข้อสำคัญมากกล่าวเพียงสักสองสามข้อ คือ

- 1) ทุกคนที่เกี่ยวข้องในโครงการเป็นผู้มีหลักธรรม อิทธิบาทสี่ อย่างเต็มเปี่ยม โดยเฉพาะความรัก (ฉันทะ) และความเพียร (วิริยะ) ในการทำงาน
- 2) มีการจัดตั้ง สวกก. (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการผลิตกระบือและโค) รองรับการทำงาน ทำให้เกิดความมั่นคงยั่งยืนในการทำงาน
- 3) ได้รับการสนับสนุนจาก สวพ. มก. ในระยะหลังๆ อย่างดีมาก
- 4) ได้มีผู้ทุ่มเททำงานอย่างหนักในระยะหลัง โดยเฉพาะได้มีภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทที่แข็งขัน โดยเฉพาะ คุณสุนทร นิคมรัตน์(นายกสมาคมโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนคนแรก) และ ศาสตราจารย์ ประรณดา พฤกษ์ศรี (นายกสมาคมโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน คนปัจจุบัน)

การสร้างพันธุ์โคเนื้อเป็นงานระยะยาว ต้องมีการทดสอบคุณภาพและคัดเลือกพันธุ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าคุณภาพของโคได้มาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดอย่างแน่นอน งานทดสอบสมรรถภาพโคเป็นงานวิจัยและบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะมหาวิทยาลัยเป็นสถาบันที่ได้รับการยอมรับนับถือว่าทรงคุณวุฒิและคุณธรรม จากบุคคลภายนอก

ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้อวยพรให้นักวิชาการทุกๆ คนที่มีคุณธรรม และซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่และวิชาการ จงประสบความสำเร็จ ความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต ตลอดไป

(ศาสตราจารย์ ดร.จรัญ จันทลักษณ์)

23 กรกฎาคม 2548